

Kaupunginhallitus	§ 161	12.10.2016
Kaupunginhallitus	§ 175	19.10.2016

Vuoden 2017 talousarvioehdotus ja vuosien 2017-2019 taloussuunnitelmaehdotus sekä vuosien 2017-2021 investointisuunnitelmaehdotus

152/02.02.00/2016

KH 12.10.2016 § 161

Lisätiedot:

talousjohtaja Mikael Boström, puh. 09 5056 228
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman ja talousarvion valmistelusta vastaa kaupunginhallitus. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä tulee myös hyväksyä kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Talousarvion ja taloussuunnitelman osana kaupunginvaltuusto hyväksyy myös kaupungin kehittämisstrategian. Talousarviovuosi 2017 rakentuu edelleen valtuuston toimikautensa alussa laatimaan ja hyväksymään kehittämisstrategiaan. Strategia koostuu kaupungin visiosta ja arvoista sekä valtuustokauden päätöksenteon kannalta tärkeimmistä painopistealueista ja keskeisimmistä valtuuston päätettävistä tavoitteista. Tavoitteita toteuttavat talousarviovuoden 2017 toimenpiteet on sisällytetty strategiaan. Lisäksi on painopistealueille asetettu mittarit tai arviointikriteerit sekä niille vuosittaiset tavoitteet vuodelle 2017. Kehittämisstrategian toteutumisen seuranta ja raportointi tapahtuu ensisijaisesti osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

Kaupungin talouden tilaa on käsitelty valtuuston talousseminaarissa 11.4.2016, 16.5.2016 iltapäivän kestävässä lautakuntien puheenjohtajien kanssa pidetyssä seminaarissa ja tasapainottamisohjelman käsittelyjen yhteydessä. Talouden tasapainottamisohjelma on käsitelty KH:ssa (13.4.2016 § 68) ja yksimielisesti hyväksytty valtuustossa 25.4.2016, jolloin valtuusto päätti että tasapainoisen talouden saavuttamiseksi tulee vuosille 2017–2019 asettaa seuraavat talouden hoitoa koskevat raja-arvot ja määräykset, joita tulee noudattaa talousarvion laadinnassa:

- Vuoden 2017 toimintakate saa olla enintään 59 miljoonaa euroa.
- Vuoden 2018 toimintakate saa olla enintään 58 miljoonaa euroa.
- Vuoden 2019 toimintakate saa olla enintään 58 miljoonaa euroa.
- Toimintakatteella tarkoitetaan tässä yhteydessä sekä ulkoisten että sisäisten toimintatuottojen ja -kulujen katetta. Toimintakate ei sisällä käyttömaisuuden myyntivoittoja.
- Toimintakatteen jako toimielimille tapahtuu kaupunginhallituksen vuo-

sittain vahvistamien talousarvion ja -suunnitelman laadintaohjeen kautta valtuuston vahvistaman tasapainottamisohjelman puitteissa.

- Vuosikatteen on oltava positiivinen.
- Mikäli kaupunginhallituksen talousarvioesityksessä kaupunginvaltuustolle ei ole kyetty saavuttamaan yllä mainittuja raja-arvoja, sitoutuu kaupunginhallitus esittämään erotuksen suuruisen korotuksen kunnallis- ja/tai kiinteistöveroihin.
- Tasapainottamistoimenpiteet toteutetaan ilman henkilöstön irtisanomisia tai lomautuksia.

Kaupunginhallitus antoi huhtikuussa lautakunnille talousarvion laadintaohjeet joissa linjattiin taloussuunnitelman valmistelua seuraavasti:

- Toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä henkilöstömitoituksen kehitystä koskevan arvion (henkilöstösuunnitelman) suunnittelu-kaudelle ml. mahdollisten eläköitymisten vaikutukset mitoitukseen. Kaupungin toiminnot tulee järjestää siten, että kaupungin henkilöstön kokonaislukumäärä ei kasva 2017–2019, ellei voida osoittaa että palvelutarve edellyttää sitä.
- Taloussuunnitelman yhteydessä laaditaan investointiohjelma vuosille 2017–2021. Investointiohjelmaa tullaan tarkastelemaan erikseen.
- Talousarvion yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kaupungin kehittämisstrategian, joka kuluvalle valtuustokaudelle perustuu valtuustokauden päätöksenteon kannalta tärkeisiin painopistealueisiin ja näitä toteuttaviin usein myös poikkihallinnollisiin toimenpiteisiin. Toimialat työstävät ja tarkentavat talousarviovuoden tavoitteitaan em. pohjalta.
- Käyttötalouden osalta on laadittu toimialakohtaiset kehukset.
- Kehysvalmistelun lähtökohtana on käytetty vuoden 2015 tilinpäätöstä ja vuoden 2016 talousarviota. Toimialat ovat tehneet toimintokohtaista resurssitarkastelua ja niiltä on pyydetty tietoja tulevista olennaisista muutoksista, jotka on huomioitu kehysvalmistelussa. Lisäksi on huomioitu väestönkasvu ja kuntien arvioidut kustannustason muutokset valtiovarainministeriön ennusteen mukaisina (1,3 % vuonna 2017; VM 14.4.2016, Taloudellinen katsaus, kevät 2016) sekä kaupungin strategian mukaisen toimialojen palvelutuotannon 1,5 %:n tehostaminen. Lopullinen kehys on rakentunut siten, että sillä saavutetaan valtuuston 25.4.2016 päättämän tasapainottamisohjelman toimintakatetta koskevat raja-arvot.

Kehys jaetaan **oheismateriaalina**.

Lautakunnat ovat hyväksyneet talousarvioesityksensä syksyn aikana.

Talousarvioehdotuksen toimintatulot pienenevät merkittävästi verrattuna tämän vuoden talousarvioon johtuen maanomaisuuden luovutustulojen vähenemisestä. Vuonna 2015 maanomaisuuden luovutustulona oli 7 milj. euroa ja

vuonna 2016 on arvioitu saatavan yhteensä 8,3 milj. euroa ja vuonna 2017 enää 5,1 milj. Tasapainottamisohjelman sekä suunniteltujen säästöjen myötä talousarvioehdotuksessa kaupungin ulkoiset toimintamenot pienenevät vuonna 2017 yli 1,5 milj. euroa verrattuna siihen mitä toisessa osavuosikatsauksessa on ennustettu vuodelle 2016. Toimintamenot kasvavat kuitenkin verrattuna vuoden 2015 tilinpäätökseen 3,1 %.

Maanomaisuuden luovutustulojen vähenemisestä johtuen talousarvioehdotuksen toimintakate heikkenee merkittävästi niin verrattuna vuoden 2016 talousarvioon kuin vuoden 2015 tilinpäätökseen. Kaupunginvaltuuston 25.4.2016 hyväksymässä tasapainottamisohjelmassa edellytetään että vuoden 2017 toimintakate, ilman maanmyyntivoittoja, saa olla enintään 59 milj. euroa ja mikäli kaupunginhallituksen talousarvioesityksessä kaupunginvaltuustolle ei ole kyetty saavuttamaan yllä mainittuja raja-arvoja, sitoutuu kaupunginhallitus esittämään erotuksen suuruisen korotuksen kunnallis- ja/tai kiinteistöveroihin. Vuoden 2017 toimintakate, ilman kertaluontoisia eriä kuten maanmyyntivoittoja ja maankäyttösopimuskorvauksia, on 60,1 milj.

Verotulot tulevat yleisesti laskemaan vuonna 2017 johtuen kilpailukykysoituksesta ja sen takia että henkilöverotuksessa sekä tulosta että veroista tehtävät vähennykset nousevat. Talousarvioehdotuksen 0,25 % -yksikön korotus kunnallisverossa ei tule kompensoimaan kunnallisveron laskua vuonna 2017. Lisäksi valtionosuus pienenee merkittävästi ja on negatiivinen vuonna 2017.

Vuosikate heikkenee yllä mainittujen syiden takia. Suunnitelmapoistojen noustessa hieman tilikauden tulos on alijäämäinen, 1,6 milj. euroa, mutta jopa 7,5 milj. euroa ilman maanmyyntivoittoja ja maankäyttösopimuskorvauksia.

Investointimenot suunnittelukaudella 2017–2021 ovat 33 miljoonaa euroa. Kauden merkittävien talonrakennushanke on Villa Bredan laajennus (15 milj. euroa vuosina 2015–2017, josta 9 milj. kohdistuu vuodelle 2017). Merkittäviä muita investointihankkeita ovat Mäntymäen koulu (1,1 milj. euroa vuosina 2015–2018), Svenska skolcentrum (1,8 milj. euroa vuosina 2015–2017) ja keskusten infrastruktuuri (2,8 milj. euroa vuosina 2016–2018).

Vuonna 2017 toteutettavat investointimenot ovat 15 milj. euroa.

Suunnittelukauden investointimenot voidaan osin toteuttaa tulorahoituksella maaomaisuuden myyntivoitot mukaan lukien. Osa investoinneista joudutaan kuitenkin rahoittamaan lainanotolla. Rahoituslaskelman mukaan kaupungin lainamäärä olisi 17,5 milj. euroa vuoden 2019 lopussa.

Luonnosvaiheessa oleva talousarvioehdotus jaetaan **oheismateriaalina** vain KH:n jäsenille.

Toimialajohtajat esittelevät talousarvioehdotuksiaan ja investointiohjelmaa kokouksessa.

KH päättää esittää, että KV hyväksyy talousarvion vuodelle 2017, taloussuunnitelman vuosille 2017–2019 sekä vuosien 2017–2021 investointisuunnitelman.

.....

Kaupunginjohtaja selosti talousarvioehdotusta ja sen valmistelua yleisesti.

Sosiaali- ja terveysjohtaja selosti Kauniaisten hyvinvointikatsausta 2016 ja toimialajohtajat vuorollaan esittelivät keskeisiä muutoksia, tavoitteita ja haasteita toimialojen budjettiesityksissä.

KH kävi yleiskeskustelua ja päätti puheenjohtajan ehdotuksesta asian jättämisestä pöydälle 19.10.2016 pidettävään kokoukseen.

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle.

KH 19.10.2016 § 175

Talousarvioehdotus jaetaan **oheismateriaalina** KH:n jäsenille ja se on luettavissa sähköisesti osoitteessa:

<http://www.kauniainen.fi/files/10981/TA2017.pdf>

KJ:

KH päättää esittää, että KV hyväksyy talousarvion vuodelle 2017, taloussuunnitelman vuosille 2017–2019 sekä vuosien 2017–2021 investointisuunnitelman.

.....

Merkittiin, että KH:lle oli jaettu 12.10. käsittelyn jälkeen tehtyjä muutoksia ja korjauksia.

Esittelijä muutti talousarvioehdotuksen alla mainitut kohdat kuulumaan seuraavasti:

YLEISOSA

Kaupungin kehittämisstrategia, s. 13, Toimenpiteet 2017, kohta 5.6.

”Jatketaan pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistämistä ja tukemista, pakolaisten kotouttamista tukevan työharjoittelun järjestämistä ja vajaakuntoisten työllistämistä yhteistyössä TE-keskuksen ja monialaisen yhteispalvelun (TYP) kanssa. Jatketaan pitkäaikaistyöttömien terveyden tilan ja työkyvyn kartoituksia (sote).”

KÄYTTÖTALOUS

YLEISHALLINTO

Kaupunginkanslia, s. 43 viimeinen viiva

”Omaan ruoanvalmistukseen siirtymistä Kasavuoren ja Sansinpellon päiväkodeissa selvitetään v. 2017 aikana” ja pöytäkirjaan merkittäväksi:

Selvityksessä tulee toiminnallisten muutosten lisäksi tarkastella eri vaihtoehtojen edellyttämiä investointikustannuksia ml. ostopalveluvaihtoehtoa sekä vaikutuksia henkilöstö ym. käyttökustannuksiin.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI, s. 50, kolmas kappale

”Toimialalla pääpaino on kahden kaupungin poikkihallinnollisen strategisen linjauksen toteuttamisessa: ikääntyvien toimintakyvyn edistäminen (kohta 2) ja lasten nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen (kohta 3). Kunnaisissa kiinnitetään edelleen huomiota asiakaslähtöiseen palveluintegraatioon lasten ja perheiden palveluissa ja vanhuspalveluissa. Tähän palvelukokonaisuuteen kuuluvat myös työllistymisen tukeminen ja pakolaisten kotouttamisen tukeminen.

Näiden lisäksi toimialalla kehitetään.....”

Sosiaalipalvelut, s. 54, ensimmäinen viiva

- ”Pitkäaikaistyöttömien työllistymisen tukemista jatketaan samoin kuin pakolaisten kotouttamista tukevan työharjoittelun järjestämistä. Myös vajaa-kuntoisten työllistymisen edistämistä tuetaan monialaisen yhteispalvelun kanssa.”

Käsittelyn aikana KH teki seuraavat muutokset:

KÄYTTÖTALOUS

SIVISTYSTOIMI

Ruotsinkielinen opetus sekä hallinto ja talous, s. 118 sekä 88 ja 116

Jäsen Stenberg ehdotti vpj. Rintamäki-Ovaskan ja jäsen Hammarbergin kannattamana ruotsinkielisen opetustoimen opetuspäällikön viran täyttämistä (s. 118) ja määrärahan (82 000 €) sisällyttämistä ruotsinkielisen opetustoimen henkilöstömenoihin, jolloin esittelijä muutti päätösehdotustaan ja poisti esityksensä suunnittelijan vakanssin perustamisesta sivistustoimen hallintoon ja vastaavasti henkilöstömenoihin varatun 52 000 euron määrärahan (s. 88 ja 116).

Varhaiskasvatus, s. 90–91

Jäsen Stenberg ehdotti jäsenten Hammarbergin ja Sederholmin kannattamana, että sivulla 90 oleva virke ”yhden pilottiryhmän käynnistämisestä jo elokuussa 2017” poistetaan, että sivulla 91 mainittu teksti ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ostopalvelusopimuksista ja Investoinnit -otsikon alla oleva teksti poistetaan ja edelleen, että em. toimenpiteiden talousarviovuoden 2017 ja -suunnitelmavuoden 2018 määräraha-vaikutukset (140 000 € / 330 000 €) tarkistetaan.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

INVESTOINNIT, s. 125 ja 131

Varapj. Rintamäki-Ovaska ehdotti jäsen Ant-Wuorisen kannattamana, että

Mäntymäen koulun hallintotilojen saneeraukseen ja ruokalan laajennukseen vuosille 2017–2018 esitetyt määrärahat, eli yhteensä 1 milj. € osoitetaan kokonaisuudessaan vuodelle 2017.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

Tulos- ja rahoituslaskelma hyväksyttiin edellä selostetuista muutoksista aiheutuvien korjauksin.

Lisäksi KH antoi valmistelulle tehtäväksi päivittää käyttötalousosan tekstit ja investointiosan perustelutekstit vastaamaan tehtyjä päätöksiä ja tehdä muita teknisluonteisia ja kielellisiä korjauksia sekä päivittää suoritetaulukkoja.

Päätös:

KH päätti edellä selostetuista muutoksista korjattuna esittää, että KV hyväksyy vuoden 2017 talousarvion, taloussuunnitelman vuosille 2017–2019 sekä vuosien 2017–2021 investointisuunnitelman.